

GRAD
TUZLA

AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA 2018-2021

novembar 2017

Predgovor

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

Romi su najbrojnija nacionalna manjina u Bosni i Hercegovini, a prema dostupnim podacima dobivenim u okviru procesa evidentiranja potreba Roma¹ i prema drugim istraživanjima,² Romi su i najugroženija nacionalna manjina po svim društvenim parametrima koji se uzimaju u obzir prilikom procjenjivanja socijalnog statusa neke zajednice ili društvene grupe. Nijedna nacionalna manjina u Bosni i Hercegovini ne nalazi se u socijalnom položaju koji je po svojoj težini i problematičnosti imalo sličan položaju romske manjine, čiji pripadnici žive skoro na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine, tačnije na prostoru 71 općine, dok najveći broj Roma, oko 4.000 do 5.000, živi u Gradu Tuzla.

Socijalna isključenost romske populacije očituje se prije svega u tome što su pojedinci i čitave porodice gurnuti na margine društva i spriječeni da u punom kapacitetu učestvuju u ekonomskim, društvenim i kulturnim tokovima, prije svega zbog siromaštva i/ili nedostatka osnovnog znanja i mogućnosti za obrazovanje i zaposlenje.

Položaj pojedinaca i/ili ove manjinske grupe udaljava Rome od mogućnosti za obrazovanje i zaposlenje, te smanjuje njihovu mogućnost za ostvarivanje prihoda, tako da su mnogi od njih isključeni i ne učestvuju u društvenim mrežama ili drugim aktivnostima u zajednici.

Međutim, posljednjih godina situacija u romskoj zajednici je poboljšana, tako da je ona nešto bolje organizovana.

NORMATIVNI OKVIR

Strategija Evropske Unije (EU) 2020. utvrdila je jasnu političku posvećenost zemalja članica EU integraciji Roma. Zbog budućeg statusa Bosne i Hercegovine u okviru RAP-a posebno je važno uključiti standarde iz ovog dokumenta EU koji se odnose na obavezu država članica i potencijalnih članica da:

- uspostave državne ciljeve za integraciju Roma kako bi se premostio jaz između Roma i opšte populacije, uključujući prvenstveno pristup obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj zaštiti i stambenom zbrinjavanju Roma;
- mapiraju socijalno ugrožene mikroregione ili segregirana naselja;
- redovno izdvajaju sredstva u budžetima koja će biti upotrijebljena međunarodnim sredstvima i sredstvima EU;
- uspostave uspješne metode monitoringa;
- obezbijede blisku saradnju sa predstavnicima Roma na lokalnom i regionalnom nivou;

¹ MLJPI (Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice) je od novembra 2009. godine do marta 2010. godine obavilo sveobuhvatno istraživanje o potrebama Roma i formiralo trajan sistem evidencije potreba Roma (ERPBIH).

² Istraživanja koja su provelo OSCE, Save the Children Norway, UNICEF, UNHCR

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

- revidiraju akcione planove u skladu s navedenim principima i obezbijede ulogu koordinacijepredstavnicima Roma.

Sagledavajući ukupno stanje u kojem živi romska manjina, te činjenicu da pravni okvir Bosne i Hercegovine, kao i preuzeti međunarodni okvir, omogućavaju Bosni i Hercegovini da nastavi s realizacijom aktivnosti za rješavanje jednog od najozbiljnijih društvenih izazova u Evropi – zaustavljanje isključivanja Roma – i u opštim ciljevima ovog revidiranog dokumenta polazimo od opredjeljenja da se nastavi praksa usaglašavanja postojećih zakona i politika sa zakonima i politikama Evropske Unije u oblastima zabrane diskriminacije, osnovnih prava slobode kretanja ljudi i prava djeteta,³ ali i u oblasti socijalne politike, u skladu sa vrijednostima utvrđenim u okviru Revidirane evropske socijalne povelje i drugih evropskih pravnih izvora (*acquis*)⁴.

Ovakvim pristupom Bosna i Hercegovina nastavlja napore u integraciji Roma u Bosni i Hercegovini, kako na regionalnom tako i na lokalnom nivou, s ciljem da se udruže naponi svih nivoa vlasti, a posebno lokalnih vlasti, i drugih organizacija civilnog društva i romskih udruženja.

Kako bi se ove aktivnosti pretvorile u konkretne aktivnosti, izrađen je i novi dokument – Revidirani akcioni plan Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite 2013-2016. (u daljem tekstu: RAP).

Osim Ustava Bosne i Hercegovine, zakonski okvir i odredbe za zaštitu prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini čine zakoni o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina koji su usvojeni na nivou BiH, entiteta i kantona (Tuzlanski kanton), kao i Zakon o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini.

Za položaj i prava Roma važni su i ostali zakoni koji se odnose na oblasti zapošljavanja, stanovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, a koji su zavisno od ustavnih nadležnosti doneseni na nivou entiteta Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, te u kantonima i Brčko Distriktu BiH.

Ako uzmemo u obzir situaciju u ranijem periodu, vidjećemo koliko su intenzivirane aktivnosti na poboljšanju položaja manjina, a posebno Roma u Bosni i Hercegovini. Najveći broj aktivnosti odnosi se na preuzimanje i harmonizaciju pravnog okvira s međunarodnim standardima UN-a i Vijeća Evrope, a posebno ratifikaciju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Evrope 2002. godine, čime je država preuzela obavezu da aktivnom politikom, zakonima i drugim aktima radi na ostvarivanju načela utvrđenih ovom Konvencijom, posebno kada su u pitanju Romi.

Parlamentarna skupština BiH je 2003. godine usvojila i Zakon o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine, kojim je priznat status nacionalne manjine Albancima, Crnogorcima, Česima, Italijanima, Jevrejima, Mađarima, Makedoncima, Nijemcima, Poljacima, **Romima**, Rumunima,

³COM (2011) 60, Agenda EU za prava djeteta.

⁴*Acquis communautaire*-Evropskapravnastečevina.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

Rusima, Rusinima, Slovacima, Slovencima, Turcima i Ukrajincima. Ovim zakonom propisano je da pripadnici manjina, pored prava koja uživaju kao i svi državljani Bosne i Hercegovina, uživaju i dodatnu zaštitu i prava utvrđena pomenutom Konvencijom i ovim Zakonom, a naročito u oblasti historije, kulture, običaja, tradicije, jezika, pisma, obrazovanja, vjerskih sloboda, itd.

U Bosni i Hercegovini se stalno provode aktivnosti na uspostavi pravnog i institucionalnog okvira, tako da je na prijedlog Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice (u daljem tekstu: MLJPI) Vijeće ministara BiH 2004. godine usvojilo Akcioni plan Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma, koji je 2010. godine usvojen kao Revidirani akcioni plan Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma.

Prateći stalno položaj romske nacionalne manjine, prije svega kroz realizaciju obaveze izvještavanja Bosne i Hercegovine o provođenju međunarodnih konvencija i protokola prvenstveno Komiteta Vijeća Evrope za nacionalne manjine, MLJPI je Vijeću ministara BiH (u daljem tekstu: VMBIH) 2005. godine predložilo, a VMBIH usvojilo Strategiju Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma. Strategija ne utvrđuje vremenski okvir realizacije niti indikatore praćenja i provođenja, tako da je dugoročno primjenljiva i sadrži osnovna načela za poboljšanje položaja manjina u Bosni i Hercegovini zasnovana na međunarodnim standardima koje je preuzela Bosna i Hercegovina.

Pristupanjem Dekadi Roma, Bosna i Hercegovina je pojačala aktivnosti obavezujući se da će svake godine tokom trajanja Dekade osiguravati novčana sredstva neophodna za provođenje Akcionog plana za Rome kojim su utvrđene aktivnosti usmjerene karješavanju egzistencijalnih potreba kao što su stanovanje, zapošljavanje, zdravstvena zaštita i obrazovanje. Dekada Roma obavezuje zemlje članice da usvoje nacionalne akcione planove za Dekadu Roma, obezbijede efikasno učešće romskog društva, razmotre mogućnost podrške radu romskih konsultanata, osiguraju transparentnost i razmjenu informacija, uspostave mehanizam za monitoring, ojačaju kapacitet romskih organizacija, obezbijede redovno izvještavanje o napretku u vezi s ciljevima Dekade Roma, itd.

Usvajanjem **Zakona o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine** iz 2009. godine dodatno je u BiH ustanovljen sistem za suzbijanje diskriminacije s obzirom da je ovaj zakon utemeljen i koncipiran na evropskim standardima. Ovaj zakon sadrži odredbe kojim se građani Bosne i Hercegovine, a samim tim i pripadnici nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini, štite od diskriminacije u svim oblastima rada i života, obuhvatajući zapošljavanje, socijalnu i zdravstvenu zaštitu, pravosuđe i upravu, te stanovanje, javno informisanje, obrazovanje, sport, kulturu, nauku, privredu i dr.

Sagledavajući ukupno stanje u pogledu dosadašnje implementacije Akcionog plana za Rome, moguće je navesti i razloge za reviziju jer je evidentno da su mnoge od predviđenih aktivnosti nerealno postavljene, te stoga nisu mogle biti realizirane; potrebna sredstva nisu planirana u skladu sa potrebama Roma; nedostaje adekvatan sistem monitoringa; nisu jasno određeni nosioci aktivnosti u skladu s važećim zakonom i administrativnim uređenjem; postojeći formalni i neformalni akteri su pomiješani, te se od njih očekuje isti nivo angažmana i učinka; nedostaju realni i mjerljivi indikatori uspjeha kako bi se

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

omogućio efikasniji monitoring, evaluacija i izvještavanje i jasnija uloga Odbora za Rome pri Vijeću ministara BiH; sve uključene institucije i organizacije nisu se odgovorno i na jednak način uključile u realizaciju planiranih aktivnosti.

Odbor za Rome pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine uspostavljen je Odlukom Vijeća ministara BiH⁵ kao savjetodavno tijelo zaduženo za:

- a) sistemsko praćenje provođenja Akcionog plana za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite i revidiranog plana o obrazovnim potrebama Roma u Bosni i Hercegovini;
- b) donošenje operativnih planova i predlaganje mjera za unapređenje provođenja Akcionog plana;
- c) iniciranje, putem svojih predstavnika, aktivnosti na osiguranju sredstava u budžetima institucija na nivou Bosne i Hercegovine i entiteta za potrebe realizacije Akcionog plana;
- d) praćenje utroška odobrenih sredstava u budžetima institucija Bosne i Hercegovine i institucija entiteta za realizaciju Akcionog plana u sve tri oblasti, te dinamike realizacije istih;
- e) uključivanje u ostvarivanje kontakata sa potencijalnim donatorima i drugim stranama zainteresovanim za osiguravanje sredstava za provođenje Akcionog plana;
- f) formiranje stalnih ili povremenih komisija i tematsko-stručnih grupa, posebno u okviru implementacije Akcionog plana, u cilju donošenja ispravnih stavova, zaključaka i preporuka;
- g) utvrđivanje sistema monitoringa realizacije utvrđenih planskih aktivnosti za Rome u Bosni i Hercegovini, te praćenje metodologije utroška donatorskih i budžetskih sredstava namijenjenih za realizaciju Akcionog plana.

Odlukom o osnivanju Odbora za Rome, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (MLJPI) osigurava tehničku i stručnu pomoć Odboru; Odbor podnosi Vijeću ministara izvještaj o svom radu putem ovog Ministarstva, čime se uspostavlja jedinstven institucionalni mehanizam koji osigurava bolju horizontalnu i vertikalnu komunikaciju i koordinaciju i doprinosi većem stepenu implementacije revidiranog Akcionog plana nakon njegovog usvajanja.

U skladu sa navedenim informacijama u okviru ovog Lokalnog akcionog plana za rješavanje problema Roma u Gradu Tuzla u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite, pored ovog prvog dijela – uvoda, usaglašen je sadržaj koji je izložen u pet (5) dijelova:

⁵Službeni glasnik BiH br. 80/12

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

- Prvi dio - Uvod
- Drugi dio sadrži cjelinu koja se odnosi na jačanje institucionalnih kapaciteta;
- Treći dio sadrži prijedlog aktivnosti po oblastima;
- Četvrti dio sadrži odjeljak u kojem su objašnjeni sistemi i problemi vezani za finansiranje planiranih aktivnosti.
- Peti dio sadrži odjeljak u kojem je objašnjen sistem monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji LAP-a.

U prethodnom periodu romska udruženja su bila na različit način uključena u implementaciju dosadašnjeg Akcionog plana za Rome u BiH, u zavisnosti od područja i od kapaciteta samih udruženja. S ciljem da se obezbijedi puno učešće romskog sektora u svim fazama implementacije, uključujući i proces revizije, osigurana je konsultativna uloga romskih udruženja; MLJPI je svake godine osiguravalo grant sredstava namijenjena za podršku redovnom radu Odbora za Rome pri VMBIH, a prioritarno za aktivnosti romskih udruženja koja se dodjeljuju za najbolje projekte odabrane putem javnog poziva. Kriterije za izbor projekata utvrđuje Odbor za Rome.

Proces/dinamika izrade

Na osnovu imenovanja Radne grupe za izradu Lokalnog Akcionog plana za rješavanje problema Roma u Gradu Tuzla, od strane Gradonačelnika, Radnu grupu za izradu Lokalnog Akcionog plana za rješavanje problema Roma u Gradu Tuzla čine članovi predstavnici državnog, javnog i privatnog neprofitnog sektora, i to:

1. Ernesa Mešić, predstavnik Službe za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti
2. Edina Grebović, predstavnik Službe za budžet i finansije
3. Alena Soljankić, predstavnik komisije za zaštitu prava nacionalnih manjina
4. Nedžad Jusić, vijećnik GVT
5. Bajrić Subhija, predstavnik JUCZSR
6. Samira Srabović, predstavnik JZU Dom zdravlja "Dr Mustafa Šehović"
7. Mujić Elvis, predstavnik MUPTK
8. Biberović Admir, predstavnik MUPTK
9. Sanela Jaganjac, predstavnik OŠ „Mejdan“
10. Damir Gazdić, predstavnik OŠ „Kreka“

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

11. Mirnes Mujić, predstavnik OŠ „Kiseljak“
12. Husein Biberović, predstavnik MZ Kreka i UR „Povratnici“
13. Mujkanović Izudin, predstavnik MZ Mosnik
14. Božić Dragan, predstavnik MZ Kiseljak
15. Admira Biberović, predstavnica UR „Euro Rom“
16. Indira Bajramović, predstavnica UŽR „Bolja budućnost“
17. Osman Biberović, predstavnik UR „Sretni Romi“
18. Zijad Jusić, predstavnik UR „Đelem Đelem“
19. Salko Muratović, predstavnik UR „Omladinska romska inicijativa“
20. Meho Ferhatović, predstavnik UR „Veseli Romi“
21. Vahid Beganović, predstavnik neformalne grupe mladih Roma

U toku izrade Lokalnog akcionog plana za rješavanje problema Roma u gradu Tuzla dva imenovana člana nisu uzela učešće na sastancima radne grupe i to: članovi pod rednim brojem 7 i 16.

Fasilitator radne grupe imenovan ispred nevladinog romskog sektora bio je prof. dr. Tihomir Knežiček.

O Romima

Romi su tradicionalno nomadskinarod. Vjeruje se da su napustili Indiju oko 1000. godine i da su prošli kroz zemlje koje su danas obuhvaćene granicama Afganistana, Irana, Jemena i Turske. Početkom 14. stoljeća Romi dolaze na Balkan. Neki Romi su se selili prema jugu kroz Siriju ka sjevernoj Africi, dolazeći u Evropu preko Gibraltara. Oba ogranka migracije srela su se u današnjoj Francuskoj. Prvi put se Romi izriješkom spominju u Bosni 1574. godine, kad je sultan Selim II. Izdao ferman kojim je odobrio porezne olakšice Romima koji rade urudnicima: spominje one koji rade u rudniku željezne rude nedaleko od Banje Luke i Rome koji rade urudnicima "iza Novog Pazara" -vjerovatno je mislio na rudnike na sjeveru Kosova. Možemo samonagađati da li su to bili mjesni Romi koji su se bavili rudarenjem, ili Romi koji su došli - kao i saski rudari - iz ugarsko-rumunskih zemalja. Potkraj 14. stoljeća Romi su se nastanili sjeverno od Dunava. Transilvanski Romi dijelili su se u dvije tradicionalne kategorije, rudare i na aurare, ispijače zlata. Možda su takvi bili i neki od njih ispijača zlata što ih je Benedikt Kuripesić vidio 1530. godine na rijeci nedaleko od Jajca. Za većeg dijela početnog razdoblja otomanske vlasti turska je uprava dobro postupala s Romima. U fermanu iz 1604. godine o Romima u južnoj Albaniji i sjeverozapadnoj Grčkoj, a riječ je i o Romima kršćanima i o Romima muslimanima navodi "Neka niko ne uznemiruje niti ugnjetava pripadnike tog naroda". Sigurno su se Romi često u manjim skupinama doseljavali na prostore Bosne. Najuspješnija takva skupina doselila se na početku 19. stoljeća iz Novopazarskog sandžaka (koji je tada pripadao Bosanskom ejaletu) i nastanila u selu Pogledala, nedaleko Rogatice, istočno od Sarajeva. Ekspert za bosanske Rome, Rade Uhlik posjetio je uoči Drugog svjetskog rata i

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

ustvrdio da jeto "neosporno najzanimljivije i najvitalnije romsko naselje u Bosni".Nijedna nacionalna manjina u Bosni i Hercegovini ne nalazi se u socijalnom položaju koji je po svojoj težini i problematičnosti imalo sličan položaju romske manjine, čiji pripadnici žive skoro na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine, tačnije na prostoru 71 općine, dok najveći broj Roma, oko 4.000 do 5.000, živi u Gradu Tuzla.

1. PODIZANJE KAPACITETA ROMSKIH ZAJEDNICA I SARADNJA

Strateški cilj 1: Poboljšanje postojećih kapaciteta institucija, romskih organizacija i saradnje

Strateški cilj 1 seostvarujerealizacijom sljedećih programskih aktivnosti:

Program 1: Poboljšanje kapaciteta na nivou Grada Tuzla

Program 2: Poboljšanje saradnje organizacija civilnog društva, međunarodnihorganizacija i lokalnih nadležnih institucija sa vijećnikom iz reda nacionalnih manjina

1.1. Obrazloženjecilja, programa i mjera

Strateški cilj 1se odnosi na redovne sastanke gradskog vijećnika iz reda nacionalnih manjina sa domaćim i međunarodnim organizacijama, kao i lokalnim institucijama kao što su gradske službe, Centar za socijalni rad Tuzla, Dom zdravlja Tuzla i druge institucije kako bi što kvalitetnije izradiliplanove realizacije Akcionog plana za Rome u Gradu Tuzla.Uokviru aktivnosti programa, pod strateškim ciljem 1, je i formiranje radne grupe za praćenje aktivnosti koje se provode u Gradu Tuzla a usmjerene su ka romskoj populaciji.

1.2.Finansijska konstrukcija

U okviru Strateškog cilja 1 predviđeno je da se sredstva osiguraju zaProgram 1: Poboljšanje kapaciteta na nivou Grada TuzlaiProgram 2: Poboljšanje saradnje organizacija civilnog društva, međunarodnihorganizacija i lokalnih nadležnih institucija sa vijećnikom iz reda nacionalnih manjinau iznosu od 24.000,00KM, od čega Grad Tuzla učestvuje sa sredstvima u iznosu od 13.000,00KM, a drugi donatori sa sredstvima u iznosu od 11.000KM.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

JAČANJE KAPACITETA ROMSKIH ZAJEDNICA I INSTITUCIJA I SARADNJE

Strateški cilj 1. Poboljšanje postojećih kapaciteta insitucija, romskih organizacija i saradnja

Rb.	Program	Aktivnost	Vremenski period	Odgovornost	Indikator	Ukupni budžet/KM					Izvori finansiranja/KM									
											Gradski budžet/KM					Donatorski budžet/KM				
						2018	2019	2020	2021	Ukupno	2018	2019	2020	2021	Ukupno	2018	2019	2020	2021	Ukupno
I	1.1. Adekvatnije rješavanje problema Roma u Gradu Tuzla	Ojačati kapacitete Komisije za NM I Gradskog vijeća	Jednom godišnje	Grad Tuzla	Članovi Komisije za NM završili obuke	2,000	2,000	2,000	2,000	8,000	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000
		Organizovanje sesija/kampanja za uključivanje Roma u tijela/komisije (bez obzira da li su tijela za zaštitu Roma	Jednom godišnje	Udruženja Roma I Grad Tuzla	Najmanje tri Roma uključena u rad Komisije do 2021.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Podnošenje inicijative za formiranje Kantonalnog NM	Jednom godišnje	Udruženja NM u Tuzli, Kantonalno ministarstvo pravde	Formirano I konstituisano VNM u TK-ZD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	1.2. Poboljšanje saradnje OCD međunarodno-	Zajednički sastanci udruženja Roma sa vijećnikom NM	U kontinuitetu	Vijećnik NM	Sastanci sa udruženjima NM održavaju se kvartalno	500	500	500	500	2,000	250	250	250	250	1,000	250	250	250	250	1,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

	dnih organizacija lokalnih nadležnih institucija sa vijećnikom iz reda nacionalnih manjina	Sastanci vijećnika NM sa međunarodnim organizacijama i potencijalnim donatorima	U kontinuitetu	Vijećnik NM	Sastanci sa međunarodnim organizacijama održavaju se najmanje jednom u šest mjeseci	500	500	500	500	2,000	250	250	250	250	1,000	250	250	250	250	1,000
		Potpisivanje protokola o saradnji između romskih i neromskih NVO i institucija	U kontinuitetu	Vijećnik NM, CZSRTZ, MUP, Dom zdravlja, MZ	Sastanci sa zainteresovanim stranama svakih šest mjeseci, jedno istraživanje o položaju Roma u dvije godine	500	500	500	500	2,000	250	250	250	250	1,000	250	250	250	250	1,000
		Formiranje radne grupe za praćenje realizacije svih aktivnosti koje su usmjerene ka rješavanju problema Roma	Početkom 2018	Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti i romski NVO	Izveštaj radne grupe, jednom godišnje	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000	1,500	1,500	1,500	1,500	6,000	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000
		UKUPNO JAČANJE KAPACITETA ROMSKIH ZAJEDNICA I INSTITUCIJA I SARADNJA				6,000	6,000	6,000	6,000	24,000	3,250	3,250	3,250	3,250	13,000	2,750	2,750	2,750	2,750	11,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

2. ZAPOSŁJAVANJE

Strateški cilj 2: Unapređenje zapošljavanja i samozapošljavanja Roma

Strateški cilj 2 ostvaruje se realizacijom sljedećih programskih aktivnosti:

Program 1: Programi za podsticanje zapošljavanja Roma

Program 2: Programi za povećanje zapošljivosti i samozapošljivosti Roma

Strateški cilj 2 odnosi se na sljedeće aktivnosti:

U programu 1:

2.1.1 Izrada plana zapošljavanja Roma u Gradu Tuzla (na osnovu programa ZZ i drugih)

2.1.2 Aktivno tražiti i aplicirati za finansijska sredstva za zapošljavanje Roma

2.1.3 Zaposliti Rome u javne institucije i preduzeća u Gradu Tuzla

2.1.4 Omogućiti obavljanje pripravničkog staža Romima u javnim institucijama i preduzećima u Gradu Tuzla

2.1.5 Poticati privrednike sa stimulativnim mjerama za zapošljavanje Roma

2.1.6 Poticati socijalno poduzetništvo za zapošljavanje Roma kroz grantove

U programu 2:

2.2.1 Organizovati obuke Roma za aktivno traženje posla

2.2.2 Organizovati obuke Roma za pokretanje vlastitog biznisa

2.2.3 Subvencionirati programe prekvalifikacije i/ili dokvalifikacije Roma

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

2.1. Obrazložjenje cilja, programa i mjera-podaci

Dosadašnja implementacija Državnog akcionog plana zapošljavanja Roma nije do kraja ispunila očekivanja. Brojni zacrtani ciljevi i uz njih definisane mjere nisu bili podržanepotrebnim resursima i jasno dodijeljenim zadacima kojim bi se postiglo očekivano. S jedne strane, bitne promjene u globalnom okruženju koje su se u međuvremenu dogodile (ekonomska kriza, porast nezaposlenosti, smanjenje ponude, tj. prilika za zapošljavanje za sve, ograničenja u zapošljavanju u javnim institucijama, itd.), te problemi same romske populacije s druge strane (niska kvalifikaciona struktura, neprijavljivanje na zavode za zapošljavanje, posebno obrazovanih i kvalifikovanih Roma, nedostatak vještina i znanja koja traži tržište rada, itd.) učinili su da se ne realizuju ambiciozno postavljeni ciljevi.

Tako je Akcionim planom bilo predviđeno da će se tokom osmogodišnjeg perioda za zapošljavanje Roma izdvojiti ukupno 170 miliona KM, što je u prosjeku oko 21 milion KM godišnje. Prema podacima prikupljenim u procesu revizije Državnog Akcionog plana, tokom protekle četiri godine izdvojeno je ukupno oko 2,7 miliona KM, što je u prosjeku oko 681.000 KM godišnje ili tek 3% od planiranog. Uslijed izostanka predviđenog finansiranja od strane nižih nivoa vlasti, najveći dio ovih sredstava (oko 80%, ili 2,1 mil. KM) predstavlja doprinos Vijeća ministara BiH kroz grant MLJPI. Preostali iznos uključuje doprinose Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (280.000 KM), Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona (200.000 KM), dok se manji dio odnosi na sporadična izdvajanja lokalnih zajednica, sufinansiranje domaćih i međunarodnih i organizacija te Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta.

Prema postojećim budžetskim projekcijama, u predstojećem periodu ne očekuju se bitne promjene u planiranju izdvajanja sredstava MLJPI-a tako da se očekuje da će se za FBiH svake naredne godine odvajati minimum od 450.000,00KM za zapošljavanje Roma kao i iznos od 40.000,00KM iz sredstava Vlade TK.

Problemi u realizaciji dosadašnjih programa zapošljavanja s kojima su se susreli zavodi/sluzbe za zapošljavanje upućuju na nekoliko kritičnih momenata na koje bi u novim programima trebalo obratiti više pažnje. Ovo se prije svega odnosi na:

- niske kvalifikacione strukture evidentiranih nezaposlenih Roma (između ostalog i zbog neprijavljivanja obrazovanih Roma);
- nespremnosti i nedovoljnih znanja i vještina potrebnih za vođenje samostalnog posla među aplikantima za sredstva za samozapošljavanje;
- malog interesa poslodavaca da zapošljavaju Rome;
- nedostatak koordinacije s lokalnim organima vlasti kako bi se Romima olakšao ulazak u samostalan posao kroz podršku u registraciji i izdavanju dozvola;
- nedostatka dobre komunikacije i koordinacije u smislu praćenja realizacije programa za one Rome koji su na taj način zaposleni (broj Roma koji su ostali na poslu i nakon završetka programa, komunikacija s poslodavcima, poslovno savjetovanje početnika u biznisu).

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

Stoga je u Akcionom planu za rješavanje problema Roma u gradu Tuzla za zapošljavanje potrebno uvesti novipristup rješavanju problema s kojima se Romi susreću. Novipristup rješavanju romskih potreba u Evropi počiva na 10 zajedničkih osnovnih principa uključivanja Roma (*Evropa 2020*), usvojenih i dopunjenih 2009. godine:

1. Konstruktivnim, praktičnim i nediskriminatornim politikama ,	6. Prenosjenju dokazano dobrih politika;
2. Jasnim, ali ne i ekskluzivnim ciljanjem romskih problema;	7. Korištenju EU instrumenata;
3. Interkulturalnom pristupu;	8. Uključivanju regionalnih i lokalnih vlasti;
4. Uključivanju u glavne društvene tokove;	9. Uključivanju civilnog društva;
5. Senzibiliziranju prema pitanjima spola;	10. AktivnomučesćuRoma.

Inovativnost u pristupu zapošljavanju Roma pokušava se postići kroz zadrugarstvo, udruživanje Roma, otvaranje romskih zanatskih centara kako bi se očuvali, ali i komercijalizovali te povezali s turističkom ponudom stari zanati, institucionalizovano (zadrugarsko) prikupljanje sekundarnih sirovina, te kako bi se podstakla poljoprivredna proizvodnja i pojačalo medijsko prisustvo romske zajednice u cjelokupnom interkulturalnom okruženju i pristupu problemima zapošljavanja svih marginalizovanih i ugroženih grupa, ali i svih ostalih sa evidencije nezaposlenih lica u BiH.

Stoga su neki dijelovi iz postojećeg plana u cijelosti izmješteni iz ciljeva (briga o bazama podataka i medijsko predstavljanje i prepoznatljivost), te su zajedno s monitoringom usmjereni na zajedničke oblasti od interesa za sva tri akciona plana za Rome BiH.

2.2. Finansijska konstrukcija

U okviru Strateškog cilja 2 - Unapređenje zapošljavanja i samozapošljavanja Roma za realizaciju Programa 1 - Programi za podsticanje zapošljavanja Roma, i Program 2 - Programi za povećanje zapošljivosti i samozapošljivosti Roma predviđena su ukupna sredstva na četverogodišnjem nivou u ukupnom iznosu od 492.800,00KM od čega Grad Tuzla će izdvojiti sredstva u iznosu 86.00,00KM, a drugi donatori 406.800,00KM.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

ZAPOŠLJAVANJE

Strateški cilj 2. Unapređenje zapošljavanja I samozapošljavanja Roma

R b.	Program	Aktivnost	Vremenski period	Odgovornost	Očekivani rezultati/Indikator	Izvori finansiranja/KM														
						Okvirni budžet/KM					Gradski budžet/KM					Donatorski budžet/KM				
						2018	2019	2020	2021	Ukupno	2018	2019	2020	2021	Ukupno	2018	2019	2020	2021	Ukupno
I	Program za podsticanje zapošljavanja Roma	1.1. Izrada plana zapošljavanja Roma u Gradu Tuzla (na osnovu programa ZZ I drugih)	Jednom godišnje	Grad Tuzla/Služba za (jedna osoba odgovorna za plan I praćenje	Služba za ekonomski razvoj I društvene djelatnosti izradila godišnji plan za svaku godinu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		1.2. Aktivno tražiti I aplicirati za finansijska sredstva za zapošljavanje Roma	Kontinuirano	Grad Tuzla/Služba za (jedna osoba odgovorna za plan I praćenje	Najmanje tri Roma uključena u rad Komisije do 2021.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		1.3. Prilikom zapošljavanja voditi računa da Romi imaju prednost, ukoliko ispunjavaju uslove	U kontinuitetu	Grad Tuzla I službe, institucije, javne ustanove I preduzeća u Gradu Tuzla	Zaposleno je najmanje 5 Roma godišnje (najmanje 20 Roma u okviru 4. plana. Poštuje se rodna ravnopravnost. Mladi I druge teško zapošljive	20,000	20,000	20,000	20,000	80,000	0	0	0	0	0	20,000	20,000	20,000	20,000	80,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

				kategorije su uključene u program. 5 osoba x 6000 KM godišnje.															
	1.4. Omogućiti obavljanje pripravničkog staža Romima u javnim institucijama, javnim ustanovama i preduzećima u Gradu Tuzla	U kontinuitetu	Grad Tuzla i službe, institucije i preduzeća u Gradu Tuzla, NVO	Za najmanje 5 Roma omogućeno obavljanje pripravničkog staža (najmanje 20 Roma u okviru 4. plana): Poštuje se rodna ravnopravnost 5 osoba x 2.640 KM godišnje (220 KM za mjesečnu naknadu za pripravnik e putem biroa za zapošljavanje Tuzla)	13,200	13,200	13,200	13,200	52,800	10,000	10,000	10,000	10,000	40,000	3,200	3,200	3,200	3,200	12,800
	1.5. Poticati privrednike sa stimulativnim mjerama za zapošljavanje Roma	U kontinuitetu	Zavod za zapošljavanje Grad Tuzla/ Služba	Broj poslodavaca koji su zaposlili Rome	60,000	60,000	60,000	60,000	240,000	5,000	5,000	5,000	5,000	20,000	55,000	55,000	55,000	55,000	220,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

		1.6. Poticati socijalno poduzetništvo za zapošljavanje Roma kroz grantove	U kontinuitetu	Grad Tuzla	Dodijeljena 4 granta godišnje. Zaposleno je minimalno 4 Roma godišnje. 4 granta x 5000 KM godišnje	20,000	20,000	20,000	20,000	80,000	4,000	4,000	4,000	4,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	64,000
II	Programi za povećanje zapošljivosti i samozapošljivosti Roma	2.1. Organizovati i obuke Roma za aktivno traženje posla	U kontinuitetu	Grad Tuzla	Obučiti 20 Roma za aktivno traženje posla	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000	0	0	0	0	0	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000
		2.2. Organizovati i obuke Roma za pokretanje vlastitog biznisa	U kontinuitetu	Grad Tuzla	20 Roma obučeni za pokretanje vlastitog biznisa -broj poslodavaca	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000	0	0	0	0	0	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000
		2.3. Subvencionirati programe prekvalifikacije/ ili dokvalifikacije Roma	U kontinuitetu	Grad Tuzla	Najmanje 5 Roma dobilo subvenciju za prekvalifikaciju / dodatnu obuku dokvalifikaciju 5x 1000 KM	5,000	5,000	5,000	5,000	20,000	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000
		UKUPNO ZAPOSŁJAVANJE I SAMOZAPOSŁJAVANJE ROMA				123,200	123,200	123,200	123,200	492,800	21,500	21,500	21,500	21,500	86,000	101,700	101,700	101,700	101,700	406,800

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

3. STAMBENO ZBRINJAVANJE I INFRASTRUKTURA

Strateški cilj 3: Poboljšati stambeno zbrinjavanje Roma i izgradnju komunalne infrastrukture

Strateški cilj 3 implementira se realizacijom sljedećih programskih aktivnosti:

Program 1: Donošenje regulacionih planova i legalizacija bespravno izgrađenih objekata

Program 2: Socijalno stanovanje

Program 3: Rekonstrukcija i sanacija postojećih stambenih jedinica

Program 4: Korištenje i realizacija sredstava iz budžeta donatora i Grada u svrhu realizacije Akcionog plana

Program 5: Sanacija i izgradnja komunalne infrastrukture

Strateški cilj 3 odnosi se na sljedeće aktivnosti:

U programu 1:

3.1.1. Izvršiti snimanje romskih naselja, primarno radi identifikacije bespravnih stambenih objekata i stanja infrastrukture (baza podataka naselja u Gradu Tuzla)

3.1.2. Izvršiti snimanje infrastrukturnih potreba u romskim naseljima

3.1.3. Donijeti pravnodokument koji regulišu potrebne tehničke uslove prilikom zahtjeva za izgradnju infrastrukture u romskim naseljima

3.1.4. Izraditi program mjera unapređenja stanovanja i infrastrukture u romskim naseljima

3.1.5. Izraditi model plaćanja legalizacije po povlaštenim uslovima

U programu 2:

3.2.1. Uključiti romske porodice u programe socijalnog stanovanja

3.2.2. Provesti edukativne programe na temu stambenih prava i kulture stanovanja Roma

3.2.3. Definirati prioritete (objekti i porodice) u svim naseljima grada Tuzla

3.2.4. Uključiti romske zajednice u procese odlučivanja kod socijalne stanogradnje

3.2.5. Osnaživati kapacitete romskih NVO-a za učešće u rješavanju stambene problematike Roma

3.2.6. Informisati javnost, posebno romsku populaciju o mogućnostima rješavanja stambene problematike putem promotivnih materijala i TV programa

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

U programu 3:

- 3.3.1. Provesti proceduru za rekonstrukciju/sanaciju/izgradnju objekata koji su u vlasništvu Roma
- 3.3.2. U praćenje/nadzor gradnje objekata uključiti gradske službe

U programu 4:

- 3.4.1. Izraditi i usvojiti godišnje operativne planove za realizaciju LAP-a
- 3.4.2. Organizovanje donatorskih skupova i drugih vidova prikupljanja sredstava za LAP-a

U programu 5:

- 3.5.1. Izraditi putne mreže
- 3.5.2. Poboľšati kanalizacione mreže
- 3.5.3. Izraditi uličnu rasvjetu

3.1. Obrazloženje cilja, programa i mjera

Nakon dosadašnje implementacije zaključeno je da je Državni Akcioni plan za stambeno zbrinjavanje Roma postavljen nerealno, kako u smislu očekivanih rezultata tako i finansijskih sredstava potrebnih za njegovu realizaciju. Nerealno postavljeni očekivani rezultati posljedica su nedostatka podataka o broju romskih domaćinstava kojima je potrebna neka od stambenih intervencija. Tako je na osnovu raspoloživih podataka bilo planirano da se tokom osmogodišnjeg perioda za stambeno zbrinjavanje Roma izdvoji ukupno 440 miliona KM, odnosno u prosjeku oko 55 miliona godišnje. U stvarnosti je u periodu 2009.-2012. godina iz svih izvora izdvojeno ukupno oko 12,5 miliona KM, što je u prosjeku oko 3,1 milion godišnje, odnosno tek 6% od planiranog.

U dosadašnjem periodu od 2009. godine iz svih izvora izdvojeno je oko 25 miliona KM za stambeno zbrinjavanje Roma. Očekujemo da se isti trend nastavi u narednom periodu tako da su realne predložene aktivnosti i mjere u predloženom planu za rješavanje problema Roma u Gradu Tuzla za stambeno zbrinjavanje Roma.

Uspostava evidencije romskih potreba prvi je korak ka ispunjavanju prvog principa inkluzije Roma koji se fokusira na „konstruktivne i pragmatične politike“, a to su politike koje odgovaraju situaciji na terenu. Iako je Akcioni plan fokusiran na Rome kao ciljnu grupu, neke aktivnosti usmjerene na rješavanje stambenih problema Roma mogu se provesti samo unutar općih ciljeva koji se tiču i drugih marginalizovanih grupa. Osiguranje socijalnog stanovanja i izgradnja objekata komunalne infrastrukture neke su od takvih aktivnosti. Uključivanjem pitanja Roma u politike/strategije lokalnih zajednica

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

smanjuje se segregacija Roma i otklanja otpor drugih marginalizovanih grupa. Uzimajući u obzir obim stambenih intervencija koje je potrebno provesti da bi se smanjila razlika između romske i neromske populacije u stambenom smislu, od izuzetne je važnosti za BiH da koristi instrumente EU, naročito finansijske.

Redovna izdvajanja iz budžeta BiH i donacije omogućili su da se mjere koje se odnose na izgradnju novih stambenih jedinica, rekonstrukciju neuslovnih stambenih jedinica i donekle izgradnju infrastrukturnih objekata redovno implementiraju. Preduslovi za realizaciju ovih mjera su riješeni imovinsko-pravni odnosi i postojanje vlasničkog statusa nad stambenom jedinicom. Nažalost, mjere koje se odnose na rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na zemljištu, te na legalizaciju i dodjelu zemljišta za gradnju, nisu realizovane u očekivanom obimu. S obzirom da su ovo mjere čija je realizacija u isključivoj nadležnosti lokalnih zajednica, podrška općinama u izradi programa za realizaciju ovih mjera je neophodna. Urbano planiranje i legalizacija preduslovi su za realizaciju stambenih projekata za najugroženija romska domaćinstva.

Definisani strateški programi ponovo određujući konkretizuju mjere iz postojećeg Akcionog plana uz poštovanje principa inkluzije Roma i preporuka Okvira EU za strategije uključivanja Roma do 2020. godine. Takođe uzimaju u obzir dosadašnje dobre prakse u implementaciji Akcionog plana, kao i preporuke institucija i romskih udruženja kojasa učestvovalau istraživanju.

Program 1: Donošenje regulacionih planova i legalizacija bespravno izgrađenih objekata

Ovaj program usmjeren je na romske zajednice koje žive u neformalnim/nelegalnim naseljima, koja su neuređena i često bez osnovne infrastrukture. Pod prostornim uređenjem i opremanjem lokacija naseljenih Romima podrazumijeva se nekoliko aktivnosti: mapiranje naselja i utvrđivanje stvarnog stanja kao preduslova svih daljnjih aktivnosti; izrada programa mjera za legalizaciju ili relokaciju ako je legalizacija nemoguća; izrada programa opremljenosti koji podrazumijevaju pristup komunalnoj infrastrukturi (voda, struja, kanalizacija) i socijalnoj infrastrukturi (put, javni prevoz, škola, dom zdravlja); uspostava lokalnih timova za provođenje navedenih aktivnosti. S obzirom da su ove aktivnosti u direktnoj nadležnosti lokalnih zajednica i iziskuju znatna finansijska sredstva, neophodno ih je podržati putem saradnje sa timovima za legalizaciju i uređenje/opremanje prostora. U implementaciji aktivnosti koje služe za realizaciju ovog strateškog programa potrebno je uključiti predstavnike romskog nevladinog sektora kako bi se došlo do preciznijeg mapiranja i predloženih mjera.

Program2: Socijalno stanovanje

Cilj ovog programa je uključivanje Roma u socijalno stanovanje i sprječavanje segregacije, a planirana je izgradnja 60 socijalnih stanova za Rome. Iako je Državni Akcioni plan fokusiran na Rome kao ciljnu grupu, neke aktivnosti usmjerene na rješavanje stambenih problema Roma mogu se provesti samo unutar općih ciljeva koji se tiču i drugih marginalizovanih grupa. Osiguranje socijalnog stanovanja jedna je od takvih aktivnosti. Više je načina da se omogući socijalno stambeno zbrinjavanje romskih porodica: dodjelom zemljišta za novu gradnju, kao i dodjelom stanova u postojećim objektima

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

socijalnog stanovanja. Socijalno stambeno zbrinjavanje kojimbi se postigli dobri rezultati uz minimalna ulaganja je prenamjena neiskorištenih ili napuštenih objekata koji su bili korišteni kao alternativni ili kolektivni smještaj za raseljene i druge kategorije stanovništva.

Ovaj program pruža mogućnosti da se napravi poveznica sa druga dva akciona plana. Na primjer, prilikom izgradnje objekata socijalnog stanovanja moguće je dio zgrade predvidjeti kao poslovni prostor za izdavanje pod povoljnim uslovima uz obavezu poslodavca da zaposli određeni broj Roma, čime bi se omogućio pristup zdravstvenoj zaštiti.

Ovaj strateški program podržava i mjere koje se odnose na edukaciju i podizanje javne svijesti o problemima Roma. Aktivnosti u okviru ovog programa fokusirane su na edukaciju ciljnih grupa, gdje su žene i djevojčice uvedeni kao ciljna grupa koja treba biti educirana o vlasničkim/stambenim pravima i drugim temama značajnim za ravnopravnost spolova.

Program 3:Rekonstrukcija i sanacija postojećih stambenih jedinica

Ovaj strateški program odnosi se na izgradnju novih stambenih jedinica i sanaciju/rekonstrukciju neuslovnih stambenih jedinica; to su programi za koje postoji najveći interes kod romske populacije. Također, uspostavljeni sistem realizacije ovih programa putem javnog poziva Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice široko je prihvaćen od strane lokalnih zajednica. Međutim, ovaj sistem treba upotpuniti redovnim ažuriranjem evidencija ovih kategorija romskih domaćinstava i uspostava liste prioriteta neovisno od objavljivanja javnog poziva. S obzirom da ovaj program zahtijeva najveći iznos novčanih sredstava i da budžetska sredstva koja se izdvajaju za ovu namjenu nisu dovoljna, potrebno je više koristiti finansijske instrumente EU. Doprinos bi se mogao ostvariti krozpripremljene projektne prijedloge za rekonstrukciju i novogradnju zasnovani na lokalnom akcionom planu u Gradu Tuzla. Efekti ovakvog pristupa trebalibi biti: skraćeno vrijeme za implementaciju projekata, utvrđene stvarne potrebe, usmjeravanje sredstava gdje su najpotrebnija, povećanje povjerenja romske zajednice; smanjen prostor za neregularnosti.

Program 4:Korištenje i realizacija sredstava iz budžeta donatora i Grada u svrhu realizacije Akcionog plana

Prvenstveni cilj ovog programa je da se napravi poveznica između Akcionog plana za stambeno zbrinjavanje kao strateškog dokumenta države i Akcionog plana lokalne zajednice. Naime, lokalne zajednice nisu obavezne implementirati aktivnosti iz Državnog Akcionog plana. Međutim, sve lokalne zajednice mogu aplicirati za dodjelu sredstava iz državnog budžeta. Ključnu ulogu u realizaciji ovog strateškog programa ima MLJPI zajedno sa gradom Tuzla.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

Program 5: Sanacija i izgradnja komunalne infrastrukture

U svrhu realizacije programa 5 - Sanacija i izgradnja komunalne infrastrukture, predviđena je sanacija putne mreže (procijenjeno je 4.500 m² puta) i kanalizacione mreže (procjena: 800 m), kao i uvođenje ulične rasvjete (procjena: 30 rasvjetnih mjesta) što bi itekako poboljšalo uslove života romske zajednice u gradu Tuzla.

3.2. Finansijski okvir poboljšanja uslova stanovanja romske populacije

Procjenjuje se da je u periodu 2009. - 2016. godina za realizaciju aktivnosti iz Državnog Akcionog plana za stambeno zbrinjavanje Roma iz svih izvora izdvojeno oko 25 miliona KM za stambeno zbrinjavanje Roma. Očekivanja su da se isti trend nastavi u narednom periodu tako da su realne predložene aktivnosti i mjere u predloženom planu za rješavanje problema Roma u Gradu Tuzla za stambeno zbrinjavanje Roma, tako da je predviđeno:

U okviru Strateškog cilja 3 - Poboljšanje stambenog zbrinjavanja Roma i izgradnja komunalne infrastrukture za realizaciju Programa 1 - Donošenje regulacionih planova i legalizacija bespravno izgrađenih objekata, Programa 2 - Socijalno stanovanje, Programa - Rekonstrukcija i sanacija postojećih stambenih jedinica, Programa 4 - Korištenje i realizacija sredstava iz budžeta donatora i Grada u svrhu realizacije Akcionog plana, i Programa 5 - Sanacija i izgradnja komunalne infrastrukture, ukupna sredstva na četverogodišnjem nivou iznose ukupno 4.105.000,00 KM od čega će Grad Tuzla izdvojiti sredstva u iznosu 374.000,00 KM, a drugi donatori 3.731.000,00 KM.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

STAMBENO ZBRINJAVANJE I INFRASTRUKTURA

Strateški cilj 3. Poboljšanje stambenog zbrinjavanja Roma I izgradnja komunalne infrastrukture

R b.	Program	Aktivnost	Vrem ski period	Odgovor nost	Očekivani rezultati/ Indikatori	Izvori finansiranja/KM														
						Ukupni budžet/KM					Gradski budžet/KM					Donatorski budžet/KM				
						2018	2019	2020	2021	Ukupn o	2018	2019	2020	2021	Ukup no	2018	2019	2020	2021	Ukupn o
I	Donošenje regulacioni h planova I legalizacija bespravno izgrađenih objekata	Izvršiti snimanje romskih naselja, primarno radi identifi-kacije bespravnih stambenih objekata I stanja infrastrukture (baza podataka naselja u Gradu Tuzla	2018- 2019	Sl. Za komunaln e poslove, izgradnju I poslove MZ, Sl. Za prostorno uređenje I zaštitu okoline, Sl. Za geodetsk e poslove I imovinsk o pravne poslove	1000 snimljenih bespravno izgrađenih objekata- izrađena lokalna studija	10,000	10,000	0	0	20,000	2,500	2,500	0	0	5,000	7,500	7,500	0	0	15,000
		Pribavljanje pravnih dokumenata koji regulišu potrebne tehničke uslove kada se traži izgradnja infrastrukturu-re u romskim naseljima	2018- 2019	Sl. Za komunaln e poslove, izgradnju I poslove MZ	Dokument za 4 naselja Kiseljak, Krojčica, Mosnik, Kojšino	5,000	5,000	0	0	10,000	1,000	1,000	0	0	2,000	4,000	4,000	0	0	8,000
		Izraditi program mjera unapređenja stanovanja I infrastukturu-re u romskim naseljima	2018- 2020	Sl. Za komunaln e poslove, izgradnju I poslove MZ	Urađen program	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

		Uvođenje stimulativnih mjera/ uvođenje olakšica za legalizaciju objekata	2018, 2019, 2020	Sl. Za prostorno uređenje i zaštitu okoline, Sl. za geodetske poslove i imovinsko pravne poslove	Dokument	0	5,000	0	0	5,000	0	1,000	0	0	1,000	0	4,000	0	0	4,000
II	Socijalno stanovanje	Uključiti romske porodice u programe socijalnog stanovanja	U kontinuitetu	Centar za socijalni rad, Sl. za boravak invalidsku zaštitu, stambene poslove i integraciju u raseljenih lica	60 socijalnih stanova za Rome	525,000	525,000	525,000	525,000	2,100,000	25,000	25,000	25,000	25,000	100,000	500,000	500,000	500,000	500,000	2,000,000
		Provesti edukativne programe na temu stambenih prava i kulture stanovanja Roma	U kontinuitetu	Romske NVO	1000 stanovnika romske populacije obuhvaćeno programom	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000	500	500	500	500	2,000	500	500	500	500	2,000
		Odrediti prioritete u socijalnom stanovanju (objekti i porodice) u svima naseljima Grada Tuzla	2018-2019	Romske NVO, Centar za socijalni rad	Obuhvaćeno 1000 porodica	3,000	3,000	0	0	6,000	1,000	1,000	0	0	2,000	2,000	2,000	0	0	4,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

		Uključiti romske zajednice u procese odlučivanja kod socijalne stanogradnje	U kontinuitetu	Nadležne gradske službe	2 predstavnika romskih zajednica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Osnažiti kapacitete romskih NVO za učešće u rješavanju stambene problematike Roma	U kontinuitetu	Sl. za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti, organizacije civilnog društva	4 radionice, broj romskih predstavnika koji su prošli edukacije	500	500	500	500	2,000	250	250	250	250	1,000	250	250	250	250	1,000
		Informisati javnost, posebno romsku populaciju o mogućnostima rješavanja stambene problematike putem promotivnih materijala i TV programa	U kontinuitetu	Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti i romski NVO	Broj informativnih kampanja, broj osoba do kojih je došla informacija	500	500	500	500	2,000	250	250	250	250	1,000	250	250	250	250	1,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

III	Rekonstrukcija i sanacija postojećih stambenih jedinica	Provesti proceduru za rekonstrukciju/izgradnju objekata u vlasništvu Roma	U kontinuitetu	Centar za socijalni rad, Sl. za ekonomski razvoj i poduzetništvo, romske NVO	20 izgrađenih stambenih objekata 40 saniranih stambenih objekata	400,000	400,000	400,000	400,000	1,600,000	40,000	40,000	40,000	40,000	160,000	360,000	360,000	360,000	360,000	1,440,000
		Uključiti gradske službe u praćenje/nadzor izgradnje objekata	U kontinuitetu	Sl. za komunalne poslove, izgradnju i poslove MZ	Imenovati osobu za praćenje/nadzor, predstavnik Sl. za komunalne poslove, izgradnju i poslove MZ, Sl. za geodetske poslove i imovinsko pravne poslove	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000	0	0	0	0	0	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000
IV	Korištenje i realizacija sredstava iz Budžeta donatora i Grada u svrhu	Izraditi i usvojiti godišnje operativne planove za realizaciju LAP-a		Sl. Za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti	4 usvojena operativna plana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

	realizacije Akcionog plana	Organizacija donatorskih skupova I drugih vidova prokupljanja sredstava za LAP		Sl. Za ekonski razvoj I društvene djelatnosti I romske NVO	8 skupova															
						6,000	6,000	6,000	6,000	24,000	3,000	3,000	3,000	3,000	12,000	3,000	3,000	3,000	3,000	12,000
V	Sanacija I izgradnja komunalne infrastrukture	Izrada putne mreže u naseljima Mosnik, Krojčica, Crvene njive I Kojšino		Sl. za komunalne poslove, izgradnju I poslove MZ	4500 m2					225,000	15,000	15,000	15,000		45,000	60,000	60,000	60,000	0	180,000
		Poboljšanje vodovodne I kanalizacione mreže	2018, 2019, 2020	Sl. za komunalne poslove, izgradnju I poslove MZ	800 m					100,000	13,000	13,000	14,000		40,000	20,000	20,000	20,000	0	60,000
		Izrada ulične rasvjete		Sl. za komunalne poslove, izgradnju I poslove MZ	30 uličnih svjetiljki					3,000	1,500	1,500	0	0	3,000	0	0	0	0	0
						1,500	1,500	0	0	3,000	1,500	1,500	0	0	3,000	0	0	0	0	0
	UKUPNO JAČANJE KAPACITETA ROMSKIH ZAJEDNICA I INSTITUCIJA I SARADNJA					1,061,500	1,066,500	1,043,000	934,000	4,105,000	103,000	104,000	98,000	69,000	374,000	958,500	962,500	945,000	865,000	3,731,000

4. ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA ZAŠTITA

Strateški cilj 4: Osiguranje zdravstvene zaštite romske populacije

Strateški cilj 4 implementira se realizacijom sljedećih programskih aktivnosti:

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

Program 1: Osiguranje pristupa zdravstvenoj zaštiti

Program 2: Realizacija programa prevencije

Program 3: Osiguranje pristupa socijalnim pravima

Strateški cilj 4 odnosi se na sljedeće aktivnosti:

U programu 1:

4.1.1. Snimanje i analiza broja neosiguranih članova romske zajednice

4.1.2. Izrada koncepta i izdvajanje sredstava za ostvarivanje zdravstvenih prava Roma

4.1.3. Pokrenute inicijative za afirmativne mjere u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti

U programu 2:

4.2.1. Angažovanje medijatora u romskim zajednicama za oblast zdravstvene zaštite

4.2.2. Provedba programa za poboljšanje higijenskih i sanitarnih uslova u romskim stanovima i naseljima

U programu 3:

4.3.1. Uspostava sistemskog mehanizma za praćenje obezbjeđenja socijalne pomoći romskoj populaciji i prevencije nasilja i zloupotrebe djece i žena

4.3.2. Praćenje i prevencija pojava maloljetnih brakova i „prodaje“ nevjesti

4.3.3. Obezbjedenje premije zdravstvenog osiguranja

4.1. Obrazloženje cilja, programa i mjera

Budući da je Bosna i Hercegovina članica Ujedinjenih nacija od maja 1992. godine i Vijeća Evrope od aprila 2002. godine, a u proteklom periodu je pristupila i/ili ratifikovala brojne međunarodne dokumente kao što su: Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima (1948), Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966. i fakultativni protokol, Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966, Konvencija o pravima

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

djeteta i fakultativni protokol o prodaji djece, prostituciji i dječijoj pornografiji, Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama sa protokolima, Evropska povelja o socijalnim pravima sa protokolima, UN Deklaracija o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim, etničkim, vjerskim ili jezičkim manjinama, Konvencija o eliminaciji svih oblika rasne diskriminacije, Okvirna konvencija vijeća Evrope za zaštitu nacionalnih manjina, Evropska povelja za regionalne jezike i jezike manjina, Preporuke Vijeća Evrope važne za zaštitu prava Roma, Evropska platforma za Rome 2020, Evropska deklaracija o pravima pacijenata, Standardna pravila UN-a za izjednačavanje mogućnosti za osobe sa invaliditetom, Rezolucija UN-a *Zdravlje za sve u 21. vijeku*, Deklaracija *Dekade uključenja Roma 2005-2015.*, i donijela Strategiju integrisanja BiH u EU i Strategiju BiH za rješavanje problema Roma, samim tim je preuzela i obaveze u pogledu zaštite nacionalnih manjina u svim oblastima, pa i u oblasti zdravstvene zaštite. Uzimajući u obzir da su Romi najbrojnija, ali i najugroženija nacionalna manjina na granici potpune socijalne isključenosti, sa problemima u oblasti pravnog subjektiviteta, pristupa zdravstvenoj zaštiti te lošim životnim uslovima, lošim standardom života i lošim zdravstvenim stanjem, donosi se revidirani Akcioni plan za rješavanje problema Roma u oblasti zdravstvene zaštite, koji će na prvo mjesto staviti izjednačenje u pravima i obavezama Roma s ostalim građanima BiH, osiguranje pristupa zdravstvenoj zaštiti, kontinuiran rad na zdravstvenoj zaštiti, prevenciji i prosvjećivanju, s posebnim akcentom na romske žene i djecu kao najugroženije kategorije.

Program 1. Osiguranje pristupa zdravstvenoj zaštiti

Cilj ovog programa je da osigura dostupnost tačnih i ažuriranih podataka o broju pripadnika romske nacionalne manjine u 22 lokalne zajednice koji nisu pokriveni zdravstvenim osiguranjem, da omogući Centru za socijalni rad Tuzla da prilikom ažuriranja izvrše trijažu, odnosno informišu one koji po bilo kojem osnovu mogu ostvariti to pravo, kako bi nadležnim institucijama i ustanovama pomoću potpunih lista omogućile blagovremeno i adekvatno planiranje potrebnih finansijskih sredstava za osiguranje pristupa zdravstvenoj zaštiti, odnosno finansiranje paketa zdravstvenih prava za neosigurana lica i/ili osiguranje lica bez zdravstvenog osiguranja.

Program: 2. Realizacija programa prevencije

Cilj ovog programa je da omogući prikupljanje informacija o zdravstvenom stanju određenih kategorija, omogući prevenciju i ranu detekciju oboljenja, da pomogne posebno ženama da steknu znanja i vještine kako bi uspješnije pružale brigu, njegu i zaštitu djeci i kako bi bile u stanju očuvati vlastito zdravlje, jer trebaju u obzir da su uromskoj zajednici upravo žene najranjivije. Takođe, cilj ovog programa je da se podigne opći nivo znanja o zaštiti i načinima zaštite zdravlja, načinu ostvarivanja prava, te da se stvori veza između romskih zajednica i javnih institucija kroz uvođenje romskih medijatora/medijatorki.

Sve predložene mjere mogu se realizovati i preporučuje se njihova realizacija u bliskoj saradnji sa romskim organizacijama. Iako su one neformalni akteri, mogu dati značajan doprinos uspjehu njihove primjene.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

Program 3 Osiguranje pristupa socijalnim pravima

U okviru Programa 3 - Osiguranje pristupa socijalnim pravima, uspostaviće se sistemski mehanizam za praćenje obezbjeđenja socijalne pomoći romskoj populaciji i prevencije nasilja i zloupotrebe djece i žena, te uspostavljanje baze podataka Roma koji ostvaruju određeni vid socijalne pomoći, kao i same potrebe zajednice. Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za osigurana lica je uveo kupovinu godišnje premije osiguranja tako da je neophodno za romsku djecu obezbjeđiti sredstva za kupovinu premije osiguranja (markica), a programom je predviđeno angažovanje najmanje dvamedijatora u 22 zajednice sa većinskim romskim stanovništvom.

4.2. Finansijski okvir

U okviru Strateškog cilja 4- Osiguranje zdravstvene zaštite romske populacije za realizaciju Programa 1- Osiguranje pristupa zdravstvenoj zaštiti, Programa 2 - Realizacija programa prevencije, Programa 3 - Osiguranje pristupa socijalnim pravima, ukupna sredstva na četverogodišnjem nivou iznose 124.000KM, od čega će Grad Tuzla izdvojiti sredstva u iznosu od 44.500,00KM, a drugi donatori 75.500,00KM.

ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA ZAŠTITA

Strateški cilj 4. Osiguranje zdravstvene zaštite romske populacije

Rb.	Program	Aktivnost	Vremenski period	Odgovornost	Indikator	Ukupni budžet/KM	Izvori finansiranja/KM	
							Gradski budžet/KM	Donatorski budžet/KM

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

						2018	2019	2020	2021	Ukupn o	2018	2019	2020	2021	Ukupn o	2018	2019	2020	2021	Ukupn o
I	4.1. Osiguranj e pristupa zdravstve n-oj zaštiti	Snimanje I analiza broja neosiguran-ih članova romske zajednice	Jednom godišnje	Centar za socijalni rad Tuzla, romske NVO	Definisan broj neosiguranih Roma u 22 romske zajednice	3,000	0	0	0	3,000	2,000	0	0	0	2,000	1,000	0	0	0	1,000
		Izrada koncepta I izdvajanje sredstava za ostvarivanje zdravstvenih prava Roma	2018, 2019, 2020	Centar za socijalni rad Tuzla, romske NVO, Sl. Za ekonomski razvoj I društvene djelatnosti	Definisan način finansiranja zdravstvene zaštite	10,00 0	10,00 0	10,00 0	10,00 0	40,000	5,000	5,00 0	5,000	5,000	20,000	5,000	5,000	5,000	5,000	20,000
		Pokrenute inicijative za afirmativne mjere u Zakonu o zdrav. zašt., Zakon o zdrav. osig., zdravs. osig. djece bez obzira na status roditelja.	Jednom godišnje	NVO	Pokrenute najmanje dvije inicijative	0	5,000	0	0	5,000	0	0	0	0	0	0	5,000	0	0	5,000
		Edukacija o načinu ostvarivanju prava iz zdrav. zašt.	U kontinuit- etu		Edukativne sesije u naseljima I TV emisije															
II	4.2. Realizacija programa prevencije	Angažovanje medijatora u romskim zajednicama za oblast zdravstvene zaštite	U kontinuit- etu	Sl. za ekon- omskii razvoj I društvene djelatnosti, Dom zdravlja	Angažovana najmanje 2 medijatora u 22 zajednice	10,00 0	10,00 0	10,00 0	10,00 0	40,000	3,000	3,00 0	3,000	3,000	12,000	7,000	7,000	7,000	7,000	28,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

		Provedba programa za poboljšanje higijenskih i sanitarnih uslova u romskim stanovima i naseljima	U kontinuitetu	Sl. Za inspeksijske poslove, NVO, Dom zdravlja	Urađen plan provođenja zdr. zašt. , I plan praćenja, edukativne radionice o prevenciji reproduktivnog zdravlja	0	2,000	2,000	2,000	6,000	0	500	500	500	1,500	0	1,500	1,500	1,500	4,500
4.3.	Osiguranje pristupa socijalnim pravima	Uspostava sistemskog mehanizma za praćenje obezbjeđivanja socijalne pomoći romskoj populaciji i prevencija nasilja i zloupotrebe djece i žena	2020-2021	Grad Tuzla, CZSRTZ, NVO,	Funkcionalan sistem praćenja socijalnog stanja romske populacije u 22 zajednice	0	0	7,500	7,500	15,000	0	0	2,500	2,500	5,000	0	0	5,000	5,000	10,000
		Praćenje i prevencija pojava izvanbračnih zajednica sa maloljetnim licem	U kontinuitetu	Grad Tuzla, CZSRTZ, NVO, MUP TK,	Funkcionalan sistem praćenja maloljetnih brakova u 22 zajednice	3,000	2,000	2,000	2,000	9,000	500	500	500	500	2,000	2,500	1,500	1,500	1,500	7,000
		Način ostvarivanja prava	U kontinuitetu	Grad Tuzla, CZSRTZ, NVO, MUP TK, Dom zdravlja	Obuka profesionalaca	2,000	2,000	1,000	1,000	6,000	500	500	500	500	2,000	1,500	1,500	500	500	4,000
	UKUPNO JAČANJE KAPACITETA ROMSKIH ZAJEDNICA I INSTITUCIJA I SARADNJA					28,000	31,000	32,500	32,500	124,000	11,000	9,500	12,000	12,000	44,500	17,000	21,500	20,500	20,500	79,500

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

5. OBRAZOVANJE

Strateški cilj 5: Osiguranje obrazovanja za romsku populaciju

Strateški cilj 5 implementira se realizacijom sljedećih programskih aktivnosti:

Program 1: Uključenje romske djece u obaveznoobrazovanje

Program 2: Podsticanje Roma za nastavak školovanja nakon osnovne škole

Program 3: Očuvanje romskog jezika, kulture i tradicije

Strateški cilj 5 odnosi se na sljedeće aktivnosti:

U programu 1:

5.1.1. Promocija važnosti školovanja za Rome (predškolsko, osnovno, više i visoko obrazovanje) i informisanje roditelja

5.1.2. Osigurati besplatne vrtiće za romsku djecu

5.1.3. Podrška udruženjima kojapomažu predškolskoj djeci i djeci u učenju i prekvalifikaciji

5.1.4. Obezbjedenje materijalne pomoći, udžbenika i učila za predškolsko, školsko i fakultetsko obrazovanje Roma

5.1.5. Osposobljavanje nastavnčkog kadra za rad na integraciji djece Roma

5.1.6. Uključenje roditelja romske djece u školska tijela

U programu 2:

5.2.1. Osigurati stipendije za romsku djecu u srednjim školama i na fakultetima

U programu 3:

5.3.1. Izrada adekvatnih publikacija i školske literature od interesa za Rome (na romskom)

5.3.2. Uvesti romski jezik kao fakultativni gdje ima potrebe (osnovne škole, srednje škole)

5.3.3. Stručno osposobljavanje učitelja romskog jezika

5.3.4. Popularizacija romskog jezika putem RTV-a i interneta

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

5.1. Obrazloženjecilja, programa i mjera

Ovim dokumentom definišu se ciljevi za jednake mogućnosti učešća Roma u obrazovanju bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi i pomoć djeci koja su u nepovoljnom položaju da postignu bolje rezultate u školovanju, a u skladu sa međunarodnim standardima ljudskih prava u oblasti prava nacionalnih manjina na obrazovanje.

Realizacijom ovog cilja romskoj nacionalnoj manjini osigurava se ispunjavanje potrebnih uvjeta za nastavak daljeg školovanja, odnosno nastavka školovanja u srednjim školama, višim te visoko obrazovnim institucijama. Pozitivnom zakonskom regulativom omogućeno je pravo svoj djeci da steknu osnovno obrazovanje u skladu sa njihovim mogućnostima i sposobnostima. Kako bi pripadnici romske nacionalne manjine mogli ostvariti ovo zakonsko pravo, potrebno je da se ispune određeni uvjeti odnosno riješe problemi izdvajanjem sredstva za dodatnu podršku obrazovnim ustanovama koja rade sa romskom djecom, kao i uvođenje romskog jezika u osnovne i srednje škole na području grada Tuzla.

5.2. Finansijski okvir

U okviru Strateškog cilja 5 - Osiguranje obrazovanja za romsku populaciju za realizaciju Programa 1 - Uključenje romske djece u obavezni obrazovni proces, Programa 2 - Podsticanje Roma za nastavak školovanja nakon osnovne škole, i Programa 3 - Očuvanje romskog jezika, kulture i tradicije, ukupna sredstva na četverogodišnjem nivou iznose 381.000,00KM od čega će Grad Tuzla izdvojiti sredstva u iznosu od 77.000KM, a drugi donatori 304.000,00KM.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

OBRAZOVANJE

Strateški cilj 5. Osiguranje obrazovnog procesa za romsku populaciju

R b.	Program	Aktivnost	Vremenski period	Odgovornost	Indikator	Ukupni budžet/KM					Izvori finansiranja/KM									
											Gradski budžet/KM					Donatorski budžet/KM				
						2018	2019	2020	2021	Ukupno	2018	2019	2020	2021	Ukupno	2018	2019	2020	2021	Ukupno
I	5.1. Uključivanje romske djece u obavezno obrazovanje	Promocija važnosti školovanja za Rome (predšk., osnovno, više i visoko obrazovanje) i informisanje roditelja	U kontinuitetu	Sl. Za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti, međ. org., NVO, obrazovne ustanove na svim nivoima	Promocija važnosti obrazovanja, broj radionica sa roditeljima i učenicima	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000	1,000	750	750	0	2,500	1,500	1,750	1,750	2,500	7,500
		Praćenje napretka učenika i sistem nagrađivanja	U kontinuitetu	obrazovne ustanove na svim nivoima	Promocija važnosti obrazovanja, broj radionica sa roditeljima i učenicima	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000	1,000	750	750	0	2,500	1,500	1,750	1,750	2,500	7,500
		Osigurati vrtiće za romsku djecu od 3 godine do polaska u školu	2019, 2020, 2021	Sl. Za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti, JU "Naše dijete", međ. org., NVO	Obavezan vid predšk. Obrazovanja i odgoja	0	5,000	7,000	8,000	20,000	0	3,000	3,000	3,000	9,000	0	2,000	4,000	5,000	11,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

		Podrška udruženjima koja pomažu djeci u učenju I pripremanju za prekvalifikaciju	U kontinuitetu	briše se a dodaje obrazovne institucije, međun. org., NVO	# broj institucija/udruženja koja pružaju podršku romskoj djeci	6,000	6,000	6,000	6,000	24,000	2,000	2,000	2,000	2,000	8,000	4,000	4,000	4,000	4,000	16,000
		Obezbjede- nje materija- lne pomoći, učine I uđbenika I učila za predškolsko, školsko I fakultetsko obrazovanje Roma	U kontinuitetu	Služba za ekonomsk i razvoj I društvene djelatnost i I romski, međunod ne organizaci je, NVO,	100% romske djece obuhvaćeno planiranom pomoći	15,000	15,000	15,000	15,000	60,000	5,000	5,000	5,000	5,000	20,000	10,000	10,000	10,000	10,000	40,000
		Osposobljava nje nastavničkog kadra za rad na integraciji djece Roma	2019, 2020, 2022	Služba za ekonomsk i razvoj I društvene djelatnost i I romski, međunod ne organizaci je, NVO, obrazovn e ustanove	70-80% nastavnika u OŠ gdje idu učenici iz 22 zajednice adekvatno edukovani za rad sa romskom djecom, # broj treninga/radio nica sa nastavnicima	0	4,000	3,000	3,000	10,000	0	1,000	500	500	2,000	0	3,000	2,500	2,500	8,000
		Uključenje roditelja romske djece u školska tijela	U kontinuitetu	Menadžm e-nt osnovnih I srednjih škola	U škole gdje idu učenici iz 22 zajednice najmanje 1 predstavnik Roma u školskim tijelima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

II	5.2. Podsticanje Roma za nastavak školovanja nakon osnovne škole	Osigurati stipendije za romsku djecu u srednjim školama i fakultetima	U kontinuitetu	Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti i romski, međunarodne organizacije, NVO,	za najmanje 60 učenika osigurane stipendije po 80000 mjesečno	48,000	48,000	48,000	48,000	192,000	4,000	4,000	4,000	4,000	16,000	44,000	44,000	44,000	44,000	176,000
	5.3. Očuvanje romskog jezika, kulture i tradicije	Izrada adekvatnih publikacija i školske literature od interesa za Rome (na romskom)	U kontinuitetu	Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti i romski, međunarodne organizacije, NVO,	U roku od 4 godine publikovano najmanje 2 publikacije na romskom jeziku	3,000	2,000	5,000	0	10,000	1,000	1,000	1,000	0	3,000	2,000	1,000	4,000	0	7,000
		Uvesti romski jezik kao fakultativni gdje ima potrebe (OŠ, srednje škole)	U kontinuitetu	OŠ i srednje škole	Romski jezik se koristi u najmanje 5 škola u Gradu Tuzla	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Stručno osposobljavanje učitelja/nastavnika romskog jezika	U kontinuitetu	Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti i romski, međunarodne i domaće organizacije,	Najmanje 5 nastavnika osposobljeno za učenje romskog jezika	5,000	10,000	5,000	5,000	25,000	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000	2,500	7,500	2,500	2,500	15,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

		Popularizacija romskog jezika putem RTV-a i interneta	U kontinuitetu	Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti i romski, međunarodne i domaće organizacije, JRTVservisi u Gradu Tuzla,	Najmanje 1 emisija na romskom u 4 mjeseca na lokalnoj RTV. Najmanje 2 internet portala prevedena na romski jezik	5,000	5,000	5,000	5,000	20,000	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	16,000
	UKUPNO JAČANJE KAPACITETA ROMSKIH ZAJEDNICA I INSTITUCIJA I SARADNJA					87,000	100,000	99,000	95,000	381,000	17,500	21,000	20,500	18,000	77,000	69,500	79,000	78,500	77,000	304,000

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

UKUPNA FINANSIJSKA SREDSTVA PO OBLASTIMA

UKUPNA FINANSIJSKA SREDSTVA PO OBLASTIMA

Rb		Izvori finansiranja/KM					Izvori finansiranja/KM									
		Izvori finansiranja/KM					Gradski budžet/KM					Donatorski budžet/KM				
		2018	2019	2020	2021	Ukupno	2018	2019	2020	2021	Ukupno	2018	2019	2020	2021	Ukupno
1	UKUPNO JAČANJE KAPACITETAROMSKIH ZAJEDNICA I INSTITUCIJA I SARADNJA	6,000	6,000	6,000	6,000	24,000	3,250	3,250	3,250	3,250	13,000	2,750	2,750	2,750	2,750	11,000
2	UKUPNO ZAPOSŁJAVANJE I SAMOZAPOSŁJAVANJE ROMA	123,000	123,000	123,000	123,000	492,000	21,500	21,500	21,500	21,500	86,000	101,700	101,700	101,700	101,700	406,800
3	UKUPNO STAMBENO ZBRINJAVANJE I INFRASTRUKTURA	1,061,500	1,066,500	1,043,000	934,000	4,105,000	103,000	104,000	98,000	69,000	374,000	958,500	962,500	945,000	865,000	3,731,000
4	UKUPNO ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA ZAŠTITA	28,000	31,000	32,500	32,500	124,000	11,000	9,500	12,000	12,000	44,500	17,000	21,500	20,500	20,500	79,500
5	UKUPNO OBRAZOVANJE	87,000	100,000	99,000	95,000	381,000	17,500	21,000	20,500	18,000	77,000	69,500	79,000	78,500	77,000	304,000
	UKUPNO	1,305,500	1,326,500	1,303,500	1,190,500	5,126,000	156,250	159,250	155,250	123,750	594,500	1,149,450	1,167,450	1,148,450	1,066,950	4,532,300

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA

Provođenje i nadzor LAP-a za Grad Tuzla

Kakobi se formalizovalo praćenje realizacije planiranih aktivnosti navedenih u LAP-u, Grad Tuzla, u saradnji sa nadležnim službama i udruženjima Roma može formirati petočlanu radnu grupu za realizaciju LAP-a i za praćenje realizacije LAP-a.

U lokalnom akcionom planu definisane su odgovorne institucije i službaza realizaciju aktivnosti, a radna grupa ima sljedeće zadatke:

- da nadzire realizaciju LAP-a tj. praćenje realizacije planiranih programa na godišnjem nivou,
- da izvještava nadležne institucije o stepenu realizacije LAP-a najmanje jednom godišnje i
- da po potrebi daje prijedloge na unapređuje LAP shodno potencijalno novo-nastalim okolnostima (primarno u domenu izvora finansiranja planiranih programa).

Nakon 2020. godine potrebno je uraditi evaluaciju LAP-a. Evaluaciju LAP-a će raditi radna grupa da bi se mjerenjem postignuća utvrdio stepen uspješnosti realizacije planiranih aktivnosti i da bi se odredio obim aktivnosti za naredni period od najmanje tri godine. Osnovu evaluacije čine mjere i očekivana postignuća u periodu realizacije LAP-a, tako da će se na kraju perioda implementacije plana dobiti tačna ocjena uspješnosti realizacije plana.

Sredstva predviđena za realizaciju Akcionog plana za Rome Grada Tuzla 2018-2021 u Budžetu Grada Tuzla planiraće se i realizovati u skladu sa mogućnostima. Veoma je važno napomenuti da su u navedena sredstva uračunati i ljudski resursi Grada iskazani kroz plaće uposlenika, koji će raditi na implementaciji Akcionog plana.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA ROME GRADA TUZLA